

#7

TEMMUZ / AĞUSTOS / EYLÜL 21

**ANADOLU DİN VE İNANÇLARI
PLATFORMU BÜLTENİ**

SAYFA 4
İnanç Mekanlarında
Dönüştürmeler Konferansı
Videoları Yayınlandı

SAYFA 8
ADİP Forum
Hizmetinizde

SAYFA 10
İnanç Mekanlarında
Restorasyonlar Hızlandı

SAYFA 14
Ortak İnanç
Takvimi

SAYFA 19
Abdal Musa
Zamanı

SAYFA 18
Mardin'de UNESCO
Heyecanı

ADİP

ANADOLU DİN ve İNANÇLARI PLATFORMU

içindekiler

4	"İNANÇ MEKANLARINDA DÖNÜŞTÜRMELER" KONFERANSIMIZ GERÇEKLEŞTİ
8	YENİLİKLER
9	ETKİNLİK
10	HABERLER
14	ADİP İNANÇ TAKVİMİ
18	HABERLER
24	YİTİRDİKLERİMİZ
25	KİTAP

Kingdom of the Netherlands

Bu broşür Hollanda Krallığı İstanbul Başkonsolosluğu MATRA ve İnsan Hakları bölümü desteği ile hazırlanmıştır. Burada dile getirilen görüşler Anadolu Din ve İnançları Platformu'na aittir. Dolayısıyla hiçbir biçimde Hollanda Kraliyeti Başkonsolosluğu'nun resmi görüşleri olarak değerlendirilemez.

The views expressed here are solely those of Anatolian Religions and Beliefs Platform and therefore do not in any way represent the views of the Consulate General of the Kingdom of the Netherlands.

ANADOLU DİN VE İNANÇLARI PLATFORMU
3 AYLIK BÜLTENİ

Temmuz-Ağustos-Eylül 2021 | Yayın Sorumlusu: Doğan Bermek
Yayına Hazırlayan: Sevan Ataoğlu | Redaktör: Ayşe Dilek Bektaş
Grafik Tasarım: Gökhan Talas

 zet

Pandemi'de aşamalı normalleşme ile geniş çaplı aşılamanın devam ettiği yaz aylarındayız. İkinci yılını tamamlamak üzere olan ADİP'in yurt dışında tanınırlığının arttığı bir dönemdeyiz. ABD Dışışleri Bakanlığına bağlı Uluslararası Dini Özgürlükler Komisyonu platformumuzun faaliyetleri ve hedefleriyle yakından ilgileniyor. Önümüzdeki dönemde kendileriyle iş birliği imkanlarını geliştirmektedir. Yurt dışında düzenlenen inanç özgürlükleri temalı toplantılara da platformumuz davet edilmektedir. Yurt içinde inanç toplumlarıyla iletişimimizin yanı sıra AB Etkiniz programı başta olmak üzere çeşitli stkl'lar ile iş birliğimiz sürmektedir. ADİP'in gerçekleştirdiği konferans yurt içi ve yurt dışından ilgiyi pekiştirdi. Nisan ayında gerçekleştirdiğimiz "İnanç Mekanlarında Dönüştürmeler" temalı uluslararası konferansımızın oturumlarını yayınladık. İngilizce ve Türkçe video sunumlara you tube kanalımızdan ulaşabilirsiniz. Konferans kitabı da yakında yayınlanacak.

ABD Türkiye'de din özgürlüklerini takip ediyor. Dışışleri Bakanlığı ve Uluslararası Dini Özgürlükler Komisyonu yıllık raporlarının başlıklarını derledik. Yunanistan'da resmi açılışı yapılan ilk cem evi, Irak'ta dini özgürlüklerin konuşulduğu bir toplantı, Hacı Bektaş ve Abdal Musa

anmalarına değinen yazılarımız da bültende yerini aldı. Mardin'de 9 yeni tarihi yapının daha UNESCO geçici listesine alınması sevincine ortak olduk.

Kontrollü normalleşme iç turizmi de harekettendirdi. İnanç turizminin odak noktalarından yeni restorasyon haberlerini derledik. Aynı dönemde, Anadolu'nun çeşitli noktalarından Müslüman olmayan toplumlara ait mezarlıkların tahribatları haberleri de basına yansıdı. Yaparken yıkamaya özen göstermeyi henüz beceremiyoruz.

Hüzünlerimiz de eksik olmuyor. Son dönemde yurt içi ve yurt dışında yitirdiğimiz canlara bir kez daha rahmet diliyoruz.

Platformumuzun bel kemiği ortak inanç takvimimizin bu döneminde yine kutlu günler yan yana yerini aldı. Son dönemde piyasaya çıkan birbirinden değerli kitapları da sizler için sayfalarımıza aldık.

ADİP'e katılmak, araştırmalarınızı, görüşlerinizi paylaşmak isterseniz yayına açtığımız Forum'a üye olmakla başlayın. İnternet sitemizin açılış sayfasından foruma kolaylıkla ulaşabilirsiniz. Aylık raporlarımıza, bültenimize ulaşmak için adip.anadolu@gmail.com adresinden bizimle irtibat kurmanız yeterlidir. Yaz aylarının sağlıklı günler getirmesini temenni ediyoruz.

“İNANÇ MEKANLARINDA DÖNÜŞTÜRMELER” KONFERANSIMIZ GERÇEKLEŞTİ

Anadolu Din ve İnançları Platformu adıyla düzenlediğimiz “İnanç Mekanlarında Dönüştürmeler” başlıklı uluslararası konferans 10-11 Nisan tarihlerinde çevrim içi ortamda gerçekleşti. 2 gün boyunca toplam 10 oturumda 26 sunum paylaşıldı. Konferansımız aracılığı ile ibadet yerlerinin ve mekanlarının dönüştürülmesinin hukuk, tarih, siyaset, antropoloji, mimari, ayrıca kültürel miras ve kentsel araştırmalar açılarından disiplinler arası yaklaşımlarla tartışıldığı bir platform oluşturmayı amaçladık.

ADİP Genel Koordinatörü Doğan Bermek konferans organizasyon komitesi adına yaptığı açılış konuşmasında ADİP’i tanıttı. Platformda önceliklerinin Anadolu’da yaşayan inançların ayrıştıkları değil, ortaklaştıkları alanları çalışmak olduğunu belirten Bermek, birlikte yaşam kültürünü günümüz koşullarında yeniden geliştirmek, sevgi ve dostluğu birlikte paylaşabilmek için bir araya geldiklerini ifade etti. Konferans koordinatörü Vanessa R de Obaldia da konuşmasında inanç mekanlarındaki dönüşümlerin yarattığı sonuçla-

rı yorumlayacaklarını, uluslararası anlaşmalara rağmen atılmayan adımlara da değineceklerini belirtti.

İLK GÜN

Konferansın “Millî hafıza” temalı ilk oturumunda, Leipzig Üniversitesi’nden Dr. Markus DRESSLER, Ayasofya’nın yeniden dönüştürülmesine ve bu süreçte dini mekanlar, kutsalları ve bu dönüştürmeler esnasında kamuoyunda yaşanan sessizliklere dikkat çekti. Okan Üniversitesi’nden Doç. Dr. Umut AZAK da Ayasofya’nın Türkiye’de çok partili demokrasiye geçişten itibaren muhafazakâr, milliyetçi ve İslamcı akımlarla siyasi bir simgeye dönüştürülme sürecini paylaştı.

“Mekânsal ve kentsel bağlamlar içinde dönüşüm” başlıklı 2. oturumda, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü’nden Doç. Dr. Zeynep AKTÜRE dönüşümün işlevselliği üzerinden ideolojik yönüne dikkat çekti, İstanbul’da 1453’ten günümüze yeniden dönüştürülen dini yapılarla ilgili gözlemlerini aktardı. Yıldız Teknik Üniversitesi’nden Dr. Öğr. Üyesi Erhan

KURTARIR değişen ve gelişen kentlerin dönüşen mekanları olarak kutsal yerler ve ibadethaneler üzerinden İstanbul'da

Üyesi Cemal SALMAN Alevilerin iki yönlü dönüşüm baskısı karşısında, inanç ve kültürlerini yaşatma, Alevi kimliğini mevcut

nının yürütmüş olduğu çalışmalar hakkında bizlere bilgiler aktardı. Konferansın organizasyon komitesi adına söz alan Doğan

ANADOLU'DA İNANÇ MEKANLARINDA DÖNÜŞTÜRMELER ULUSLARARASI KONFERANSI
10-11 NİSAN 2021
THE CONVERSION OF SPACES AND PLACES OF WORSHIP IN ANATOLIA INTERNATIONAL CONFERENCE
10-11 APRIL 2021
www.adipanadolu.org

Prof. Dr. Sükrü Aslan
MSGSÜ SOCIOLOGY

Assoc. Prof. Dilaver AZİMLİ
AZERBAIJAN NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES

Assoc. Prof. A. Yılmaz SOYYER
SÜLEYMAN DEMİREL UNIVERSITY

Ms. Sevtap DEMİRTAŞ
EMAV

Tekkelerin, Zaviyelerin ve Mevlevihanelerin Tarihsel Dönüşümü
Historical Conversions of Tekkes, Zaviyes and Mevlevihanes

Anadolu Din ve İnançları Platformu - Anatolian Religions and Beliefs Platform

bulunan azınlık mekanlarının varlığını koruma/sürdürme mücadelesi ile Alevi ibadethanelerinin kuruluş ve tanınma mücadelelerinden örnekler sundu. Yıldız Teknik Üniversitesi'nden Prof. Dr. Ayşe Nur ÖKTEN de inanç, kimlik ve mekanla etkileşim üzerine düşüncelerini aktardı. İnanç mekanlarının dönüştürülmesini kurumsal boyutuyla da tartışmak gerektiğine dikkat çeken Prof. ÖKTEN, bunun sonucunda inanç gruplarında yaşanan mekanla inanç arasındaki bağların nasıl koparıldığını aktardı.

Cem evleri ve tekkelerin dönüşümünde dinamiklerin konuşulduğu 3. oturumda ilk olarak İstanbul Üniversitesi'nden Dr. Öğr.

şartlarda yeniden inşa sürecini anlattı. Berlin Özgür Üniversitesi'nden Lucia SALAZAR da tekkelerin müzelere ve kültür merkezlerine dönüştürülmesi sonrasında yaşanan kayıplardan bahsetti.

"Tekkelerin, zaviyelerin ve mevlevihanelerin tarihsel dönüşümü" başlıklı bir sonraki oturuma davetli olan, ne yazık ki yakın zamanda Kovit-19 nedeniyle kaybettiğimiz Azerbaycan Ulusal Bilimler Akademisi öğretim görevlisi, tarihçi Doç. Dr. Dilaver AZİMLİ anıldı. Kastamonu Üniv. Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nden Prof. Dr. Namık MUSAL'ın konuşmasının ardından Azimli'nin eşi Arzu Xanım QAZIYEVA müteveffa bilim insa-

Bermek de Azimli'nin araştırma ve eserlerinin önemine değindi. Aynı oturumda yer alan Süleyman Demirel Üniversitesi'nden Doç. Dr. A. Yılmaz SOYYER 1826'da Nakşibendî tekkesine dönüştürülen Bektaşî tekkesini ele aldı, faaliyetleri yasaklanan bu tekkelerin günümüze kadar nasıl bir dönüştürme süreci geçirdiklerini anlattı. Sevtap DEMİRTAŞ (EMAV Mevlevi Vakfı) bu mekanların toplumsal bağlam içinde önemini aktardı. Konferansın ilk gün son oturumunda Anadolu'nun dini mirası terk edilmiş mekanlar üzerinden değerlendirildi. Hitit Üniversitesi'nden Dr. Öğr. Üyesi Veyssel DİNLER viraneye dönen, terk edilen ibadet mekanları konulu bir sunum gerçekleştirdi. Van

Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nden Fatih GÜDEN geniş çaplı sunumunda Van ve çevresindeki Ermeni kültür mirasının yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olduğuna vurgu yaptı. Kadir Has Üniversitesi'nden Dr. Nicholas AL-JELOO da Hakkari'nin terk edilmiş kiliseleri üzerine bir sunum gerçekleştirdi. Paul Valéry Üniversitesi'nden Doç. Dr. Birgül AKYILDIZ Ezidilik inancı üzerinden imha, yeniden inşa ve kimlik meselesini anlatan bir sunum paylaştı.

İlk günün kapanış konuşmasını yapan Harvard Üniversitesi'nden Prof. Dr. Cemal Kafadar inanç mekanlarında dönüştürmeler konusunun 3 ana başlık altında incelenmesi gerektiğini söyledi. Öncelikle Anadolu'nun coğrafi yapısı üzerinden inanç mekanlarına değinen Prof. Kafadar, daha sonra dönüştürmelere ve tarihsel bakış açılarına dikkat çekti. Anadolu'nun 1910 yılından

sonra yeniden tasarlandığını ve siyasi ideolojiler çerçevesinde birtakım dönüştürmelerin gerçekleştiğini söyleyen Kafadar, Hacı Bektaş Veli türbesi üzerinden açıklamasını örneklen-dirdi. Dergâhta günümüze kadar birçok dönüştürme silsilesi gerçekleştiğinin, güç göstergesi olarak II. Bayezid tarafından türbeye kurşun bir kubbenin de eklendiğinin altını çizdi. Prof. Dr. Kafadar inanç mekanlarına müdahalelerin en önemli sonuçlarından birinin de inanç gruplarının bu dönüştürmelerde içeride veya dışarda kalması olduğunu sözlerine ekledi.

İKİNCİ GÜN

KMK Derneği kurucularından, Yeniköy Rum Kilisesi Vakfı Başkanı Laki VİNGAS ikinci gün açılışında kültürel miras bilincinin önemine değinen bir konuşma yaptı. Küresel bir salgının dünyaya öğrenilmesi güç bir ders

verdiği zamanlarda olduğumuzda değinen VİNGAS, "Gördük ki, hayal bile edemeyeceğimizin ötesinde birbirimize bağlıyız ve birbirimizle sıkı ilişkiler içindeyiz. Geçmişin anıtları da bize aynı şeyi söylüyor. Bir insanlık dalgası yükselse ve diğeri alçal-sa bile, biz insanlık ailesi olarak hala koca bir okyanusuz. Geçmişin mirasına nasıl davrandığımız, onları kullanmış olan topluluklarla iç içe olan anıtlardan geriye kalanları nasıl koruduğumuz dayanışmaya nasıl yaklaştığımızın iyi bir göstergesidir" dedi. VİNGAS dini mekanlara el koyma ve kamulaştırma pratikleri yerine, o inancı tanımak ve anmaktan daha önemli hiçbir şeyin olmadığını belirtti.

Konferansın ikinci ve son gününde "Bizans Küçük Asya'da yeniden atama ve kayıp" başlıklı ilk oturumda SOAS Londra Üniversitesi'nden Dr. Yuri STO-YANOV geçmiş olduğu kaza sonrası devam eden tedavisi

nedeniyle sunumunu gerçekleştiremedi. Belgrad Üniversitesi'nden Prof. Vlada STANKOVIĆ, 12'inci yüzyıldan 15'inci yüzyıla kadar olan dönemdeki Bizans ve bazı Slav halklarının Hristiyanlığa ve İslamiyet'e bakış açılarını anlatan bir sunum yaptı.

Osmanlı döneminde Latin Katolik mekanlarında dönüşmelere ayrılan oturumda Mainz Johannes Gutenberg Üniversitesi'nden Dr. Vanessa R. DE OBALDÍA, Giresun'un Çocuk Kütüphanesi üzerinden Karadeniz bölgesinde bir Latin Katolik kilisesinin dönüştürülmesi sürecini bizlerle paylaştı. Boğaziçi Üniversitesi'nden Prof. Paolo GIRARDELLI Latin-Ermeni-Osmanlı üçgeninde 18'inci yüzyıl boyunca Pera ve Galata'nın mimarisinde dönüşüm ve belirsizlik konularını ele aldı. Güneydoğu Avrupa Çalışmaları Enstitüsü'nden Dr. Radu DÎPRATU da İstanbul'un fethi sonrası Osmanlı Galata'sında Katolik kiliselerin belirlenen yasal statüsü üzerinden dönüşüm süreçlerini özetledi.

Kilise-cami dönüşümlerinde dönüşüm ve süreklilik konusunun ele alındığı 3. oturumda Radboud Üniversitesi'nden Dr. Maritte VERHOEVEN Fethiye Camii ve Fethiye Müzesi olan

Pammakaristos Kilisesi'nin dönüşüm sürecini aktardı. Ardından söz alan Exeter Üniversitesi'nden Prof. Emma LOOSELY Şanlıurfa Ulu Cami'nin rolü üzerinden bölgede hâlâ varlığını koruyan Roma-Bizans mimarisini değerlendirdi. Aristoteles Üniversitesi'nden Dr. Öğr. Üyesi Paschalis ANDROUDIS, Konya'daki Hagios Amphilochios Kilisesi'nin Eflatun Mescidi'ne dönüştürülme süreci üzerine bir sunum gerçekleştirdi.

"Roma Anadolu'dan Osmanlı Anadolu'ya Çoklu Dönüşümler" başlıklı 4. oturumda Alevi Düşünce Ocağı'ndan Dr. Ali Çağlar DENİZ, 3000 yıllık bir kült alanı içerisinde Dülük Baba Yatırı olan bölge kutsalının günümüze gelişini inceleyen bir sunum gerçekleştirdi. Freiburg Albert Ludwig Üniversitesi'nden Dr. Öğr. Üyesi Aude Aylin DE TAPIA da Osmanlı döneminden başlayarak günümüze kadar Nevşehir Meryem Ana Kilisesi'nin cezaevine dönüştürülme sürecini ve sonrasında yaşanan dönüşümleri anlattı. Bridgewater State Üniversitesi'nden Prof. Dr. Beatrice ST. LAURENT Bursa'nın dini anıtları ve 19'uncu yüzyılın sonunda terk edilmeleri ya da dönüştürülmelerini ele aldı.

"Aya Sofya: Ulusal mevzuatın ve uluslararası anlaşmaların uygulanması" başlıklı son oturumda Arizona Üniversitesi'nden Dr. Leonard HAMMER'ın "Ayasofya ve Türkiye Cumhuriyeti'nin uluslararası yükümlülükleri" konulu sunumunun ardından İstanbul Okan Üniversitesi'nden Av. Cem Murat SOFUOĞLU Türkiye'deki ibadethanelerin dönüşümünün yasal altyapısı ve gerekçeleri üzerine bilgiler aktardı. Sofuoğlu uluslararası mevzuata ilişkin önemli detaylara da değindi.

Konferansımızın kapanış konuşmasında Münih Bundeswehr Üniversitesi'nden Prof. Dr. Robert Langer inanç mekanlarının dönüştürülmesinin iktidar ilişkilerinden kaynaklı olduğunu düşündüğünü dile getirdi. Langer "Tüm bunların sonucunda ayrımcılık, hatta acı çekme kavramları ortaya çıkar" dedi.

"İnanç Mekanlarında Dönüştürmeler" konferans oturumlarının Türkçe ve İngilizce video kayıtlarına ADİP Youtube kanalından ulaşabilirsiniz. Organizasyon komitesi ve editör ekibi konferansın 2 dilde yayınlanacak kitabının hazırlık çalışmalarına devam ediyor.

Konferansımızın kapanış konuşmasında Münih Bundeswehr Üniversitesi'nden Prof. Dr. Robert Langer inanç mekanlarının dönüştürülmesinin iktidar ilişkilerinden kaynaklı olduğunu düşündüğünü dile getirdi.

ADİP FORUM AÇILDI

Anadolu toprakları üzerinde yaşayan farklı inançların görünürlüğünü desteklemek, yine bu inanç grupları arasında iletişimi, iş birliğini geliştirmek amacıyla hedefinde büyük bir kararlılıkla ilerleyen Anadolu Din ve İnançları Platformu'nun forum sayfası da takipçilerinin ilgisine sunuldu. İnançlara dair içeriklerin, çalışmaların paylaşılacağı forumda; kamu kurum ve kuruluşlarının almış olduğu kararlar, akademik çevrelerce hazırlanan çalışmalar, projeler toplantılar ve konferanslar yer alacak. ADİP Forum'a üye olacaklar ayrıca kendi fikir, proje ve ürünlerini bu platformda ilgililerin görüşüne sunup, yorumları takip edebilecekler. ADİP Forum sayfasına kayıt olmak için

<http://adipanadolu.org> adresimizden forum sayfasına ulaşabilir, kolaylıkla üye olabilirsiniz.

KMS'DE YENİ BÖLÜMLER

ADİP adına araştırmacı, yazar, rehber Nükhet Everi'nin hazırlayıp sunduğu "Kültürel Mirasımızı Sırtlayanlar" serimiz devam ediyor. Mayıs ayında 2020 ve 2021 "Avrupa Müze Ödülleri" açıklandı. KMS'nin 20. bölümünde Nükhet Everi açıldıktan 1 yıl sonra bu ödülle değer görülen Troya Müzesi'ni, 2021'de ödüllendirilen Kenan Yavuz Etnografya Müzesi ile Eskişehir Odunpazarı Modern Müzesi'ni tanıttı. KMS yaz aylarında yerel etnografya müzelerimizi tanıtmaya devam edecek. Programa ADİP'in youtube kanalından ulaşabilirsiniz.

ADİP ETKİNİZ FORUM'A KATILDI

Covid-19 salgını insan hakları ihlallerinin yoğunlaşmasına yol açmakla kalmayıp, aynı zamanda yeni insan hakları ihlal biçimlerinin ortaya çıkmasına da sebep oluyor. Bu koşullarda insan hakları izleme, zorlukların aşılması ve insan haklarının korunmasında hiç olmadığı kadar hayati bir önem kazanıyor.

ADİP'i de destekleyen Etkiniz AB Programı Türkiye'de insan hakları alanında çalışan sivil toplum örgütlerini ve uluslararası insan hakları izleme mekanizmalarının kilit aktörlerini bir araya getiren çevrimiçi forumunda "Salgında Ne İzliyoruz?" sorusunu yöneltti. Etkiniz Forum, 17-18 Haziran 2021 tarihlerinde çevrim içi ortamda gerçekleşti.

Forum programında "Salgın ve Uluslararası İnsan Hakları Mekanizmaları", "Salgın Sırasında Dezavantajlı Grupların Haklarını İzleme", "Toplumsal Hareketler ve Salgın", "Sağlık Hakkı İzleme" başlıklı paneller düzenlendi, çeşitli atölyeler gerçekleştirildi.

"Uluslararası Mekanizmalara Erişimde STÖ'ler arası Ağ Oluşturma" başlıklı oturuma ADİP Genel Koordinatörü Doğan Bermek de katıldı. Bermek çevrim içi Siyasi ve Medeni Haklar Odası'nda daha önce raporlama yaptığı uluslararası mekanizmayla olan deneyimlerinden, gelecekte yürütmeyi düşündüğü raporlama faaliyetlerinden bahsetti. Ayrıca Etkiniz desteğiyle gerçekleştirilen başkanı olduğu Alevi Düşünce Ocağı ve kurucu üyesi olduğu Anadolu Din ve İnançları Platformu çalışmalarından örnekler aktardı.
<https://forum.etkiniz.eu/>

Bu koşullarda insan hakları izleme, zorlukların aşılması ve insan haklarının korunmasında hiç olmadığı kadar hayati bir önem kazanıyor.

İNANÇ MEKANLARINDA RESTORASYONLAR HIZLANDI

Yaz dönemi öncesinde Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü envanterine kayıtlı yüzlerce eser ve yapının bakım ve onarımı tamamlandı, farklı noktalarda çalışmaların devam ettiğine dair haberler de basına yansıdı.

İstanbul Ayasofya Müzesi ikonaları, Trabzon Sümela Manastırı ile Kapadokya Kaya Kiliseleri'nin turistleri hayran bırakan duvar resimleri, koleksiyon içeriği bakımından dünyanın en büyük mozaik müzelerinden Gaziantep Zeugma Mozaik Müzesi'ndeki Menderes mozaikleri, Antalya Müzesi koleksiyonundan Perge heykelleri, bölge laboratuvarlarının yoğun çalışmaları sonucu yakın zamanda restorasyonu tamamlanarak

tarihe kazandırılan ve sergilenmeye başlayan eserlerden bazıları.

Tarihi dokusuyla, kaya kilisesi ve şapeliiyle yerli ve yabancı turistlerden büyük ilgi gören Trabzon Kızlar Manastırı'nın 2014'te başlatılan çalışmalarının tamamlanmak üzere olduğu açıklandı. Manastırın performans etkinlikleri ve sanat galerileriyle şehrin kültür ve sanat hayatına apayrı bir canlılık katması hedefleniyor. Türkiye'nin inanç turizmi merkezlerinden Sümela Manastırı'nın restorasyonu sırasında bulunan ve 2018 yılında "korunması gerekli birinci grup kültür varlığı" olarak tescil edilen "saklı şapelin" restorasyonu için proje çalışmalarına başlandığı aktarıldı. Pek çok medeniyete ev sahipliği yapan Diyarbakır'da 1800 yıllık Saint George Kilisesi, yapılan onarım ve bakım çalışmalarının ardından

yeniden ziyaretçilerine kapılarını açacak. Milattan sonra 3. yüzyıldan kalan bu kilisenin sanat galerisi ve inanç turizmi alanında değerlendirilmesi planlanıyor. Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, Eğil ilçesindeki Asur Kalesi ile Peygamber Kabirleri'ni birbirine bağlayan çevre düzenleme projesinde çalışmalara başladığını açıkladı.

UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'ne alınması için girişimde bulunulan Eğil Kalesi ve Kral Mezarları'nın bulunduğu alanları yerli ve yabancı turistlerin daha rahat ziyaret edebilmesi için yürüyüş yolu inşa edilecek. 5 ve 6. yüzyıllarda Ortodoks Mezhebi kurucularından Aziz Gregorius adına yaptırılan ve Kapadokya'nın gizli hazinesi olarak kabul edilen Kızıl Kilise'de de restorasyon çalışmaları tüm hızıyla devam ediyor. Dünya Anıtlar Fonu tarafından 2008 yılında "Dünya'nın En Fazla Tehlike Altında Bulunan 100 Tarihi Eseri Listesi"ne alındıktan sonra, 2011 yılında

restorasyonuna başlanan Kızıl Kilise'nin yeniden ziyaretçilerini ağırlamaya başlayacağı bildirildi. İlgilileri sevindiren bir gelişme de geçtiğimiz günlerde Denizli'de yaşandı. Sarayköy ilçesinde bulunan ve M.Ö. 200 yılında kurulduğu tahmin edilen Attouda Antik Kenti'nin gün yüzüne çıkarılması için yüzey araştırma çalışmalarına başlandı. İçerisinde kutsal köy yerleşkeleri, tıp okulu ve tapınakların yer aldığı bu tarihi yapıda yürütülecek olan çalışmalarla, 'Anadolu arkeolojisi' açısından da önemli tarihsel kaynaklara ulaşılabileceği düşünülüyor.

Her gün farklı bir kültürel mirasımıza dair yenileme haberi basına yansıyor. Pandemi şartlarında normalleşmeye yönelik çalışmalar arasında kültür turizmi sektörü de yerini alıyor. Şanlıurfa, Gaziantep, Mardin gibi inanç turizmi ile öne çıkan şehirlerimizden turizmin canlanmaya başladığına dair haberler alıyoruz.

Pandemi şartlarında normalleşmeye yönelik çalışmalar arasında kültür turizmi sektörü de yerini alıyor.

METRO KAZISI TARİHİ DEĞİŞTİREBİLİR

Beşiktaş Metro İstasyonu olacak alanda İstanbul Arkeoloji Müzeleri tarafından yürütülen kazılarda, M.Ö 3500-3000 yılları arasında tarihlenen kurgan tipi mezarlara ulaşıldı. Kabataş-Beşiktaş-Mecidiyeköy-Mahmutbey metro hattının Beşiktaş İstasyonu olarak faaliyete geçmesi planlanan alanda, İstanbul Arkeoloji Müzeleri tarafından 2016'dan bu yana arkeolojik kazılar yapılıyor.

Kazılarda bugüne kadar 1910 yılında yapılmış tramvay hattı ve depolarına ait kalıntıların yanı sıra geç Osmanlı dönemi ve ardından orta ve geç Bizans dönemi kalıntılarına rastlanmıştır. Sonraki süreçte ise Helenistik ve Roma dönemine ait küçük buluntular ortaya çıkarılmıştır. Ancak Beşiktaş'taki kazılarda arkeologları en çok heyecandıran buluntularla yeni karşılaşıldığı bildiril-

di. Devam eden kazılar sonrası yaklaşık 1 buçuk metre derinlikte, taş dizileri görüldü. Kazılar ilerlediğinde bu taşların kurgan tipi mezarlar olduğu anlaşıldı. Bu mezarların M.Ö. 3500, yani kronolojide ilk Tunç Devri olarak adlandırılan çağlara ait olduğu belirtiliyor.

Ayrıca bazı mezarların içerisinde topraktan yapılan sanat eserlerinin bulunduğu belirtilirken, bu eserlerin üzerinde bazı sembollerin yer aldığı açıklandı. Elde edilen son veriler ışığında mezarlar, içerisindeki küçük buluntular ve sembollerin değerlendirildiğinde, dünya göç tarihini değiştirebilecek önemli bulgulara ulaşılabileceği düşünülüyor. Bugüne kadar 82 mezarın tespit edildiği alanda kemiklerin zarar görmemesi için çalışmalar uzmanlar tarafından titizlikle yürütülüyor.

MEZARLIK TAHRİBATLARI DURMAK BİLMİYOR

Son dönemde Müslüman olmayan toplumlara ait mezarlıklarda yeni tahribatlar, işgaller dikkat çekti. Ankara'nın Ulus semtindeki İtfaiye Meydanı'nda yıkılan İller Bankası binasının yerinde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na bağlı Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) tarafından yapılan yeni inşaatın kazı çalışmaları devam ediyor. Çalışmalar sırasında kazı alanında insan kemikleri bulunmuştu. Bu kemikler Anadolu Medeniyetleri Müzesi yetkilileri tarafından incelenmeye götürülmüştü. Bilimsel kaynaklara göre daha önce bu arazide Ermeni Katolik Mezarlığı ve Şapeli bulunuyordu. Alanda inşaat çalışmalarının durdurulması için birçok başvuru ve çağrı yapıldı ancak bir netice alınamadı. Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Kültür Turizm Bakanlığı Ankara Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'na mezarlık tescili için başvurmuştu. Kurul, mezarlıktaki insan kemiklerinin tahribata uğradığı gerekçesiyle tescil talebini reddetti.

Yine Ankara'nın Sincan ilçesi Yenikent semtindeki Zir Vadisi'nde bulunan Ermeni Stanoz Mezarlığı yıllardır definecilerin hedefinde. Kent merkezine 30 kilometre uzaklıkta, ikinci derece arkeolojik SİT alanı içerisinde yer alan mezarlık, defalarca tahrip edildi. Yanı başında tarım arazileri bulunan mezarlığın bir kısmı da piknik alanı olarak kullanılıyor. Tüm başvurulara rağmen yetkililer duyarsız ve umursamaz tavrını sürdürüyor. Mezarlık muhtemelen birkaç sene sonra tamamen yok olup gidecek.

Tekirdağ'da yüzlerce yıllık Musevi Mezarlığı bakımsızlık yüzünden bugün yok olmak üzere. Kültürel mirasımız olan bu mezarlığın içinde bulunan kabir taşları parçalanmış, sökülmüş ve içleri açılmış. Mezarlığın bir bölümü çevrede yaşayanlar tarafından işgal edilerek sebze ekilmiş. Burası da muhtemelen birkaç sene sonra tamamen tarım alanı olarak kullanılmaya başlayacak. Uluslararası anlaşmalara rağmen yetkililer yine duyarsız. Bir süre önce Gökçeada'daki Rum Mezarlığı da tahrip edilerek 78 mezar taşı kırılmış, mezar taşlarının üzerindeki haç işaretlerine zarar verilmişti. İstanbul Beyoğlu'ndaki Musevi mezarlığı, kimliği belirsiz kişi ya da kişiler tarafından saldırıya uğramıştı. Yine burada da mezarın taşları kırılmış, mezarlığın çevresindeki brandalar kesilmişti. Bitlis'te 4 Ermeni mezarlığından 3'ünün üstünde bugün çeşitli devlet kurumlarının binalarının yükselmekte olduğunu da not düşelim.

HAFTA		H R İ S T İ Y A N			
		ERMENİ	RUM	KATOLİK VE PROTESTAN	SÜRYANİ
T E M M U Z	1				
	2	9 - HZ. BAB'IN ŞEHADETİ			
	3				
	4	20 - İLYAS PEYGAMBER YORTUSU (PROFİTİ İLIAS)			
	5				
A Ğ U S T O S	1				
	2				
	3	15 - MERYEM ANA'NIN GÖĞE YÜKSELİŞİ (ASDVADADZİN, KİMİSİS TİS THEOTOKU)			
	4				
	5				
E Y Ü L	1				
	2	8 - MERYEM ANA'NIN DOĞUMU			
	3				
	4				
	5	28 - KUTSAL HAÇ'IN YÜCELTMESİ (HAÇVERATS, TU STAVRU)			

A D İ P İ N A N Ç

ALEVİ

SÜNNİ

Şii

2 - PİR SULTAN ABDAL
ANMA TÖRENLERİ

20-23 - KURBAN BAYRAMI

28 - GADİR HUM BAYRAMI

19-20 - İDA KURBANE
-KURBAN BAYRAMI

2 - ÇİLE
HAVİNE-YAZ
KIRKLIĞI

9 - MUHARREM,
KERBELÂ VAKASI
AŞURE

9 - MUHARREM,
KERBELÂ VAKASI
AŞURE

19 - CEMAYEA
ŞERFEDDİN

6-8- ROŞ AŞANA

16 - YOM KIPUR

19 - CEMAYEA
ŞERFEDDİN

T A K V İ M İ

Müslümanların (Sünni, Alevi, Şii) Kutsal Günleri

2 Temmuz, Pir Sultan Abdal Anma Törenleri
Pir Sultan Alevi ve Bektaşilerin "Yedi Ulular" olarak tanımladığı yedi büyük halk ozanından biridir. Nefesleri geniş bir coğrafyaya yayılmıştır. Her yıl bu tarihte doğum yeri olan Sivas'ın Yıldızeli ilçesinin Çırçır bucağına bağlı Banaz köyünde törenler yapılır.

20-23 Temmuz Kurban Bayramı

İslam dininin bu bayramı, insanın kendini Allah'a adanması ve onun merhametine güvenmesinin simgesidir. Bu bayrama Kuran'daki (Tevrat'takine benzer şekilde) bir anlatım vesile olmuştur: Allah İbrahim Peygamber'den emirlerine riayet ettiğinin belgesi olarak oğlu İsmail Peygamberi (Tevrat'ta İshak) kurban etmesini ister. Son anda Allah çocuğun kurban edilmesinden vazgeçer ve onun yerine bir koyun gönderir. Bunun hatırasına kurbanlar kesilir.

28 Temmuz, Gadir Hum Bayramı

Hz. Muhammed'in Miladi 632, Hicri 10 yılında Veda Haccı dönüşünde Gadir bölgesinde bir mola verdiğinde, "Ben kimin velisi isem, Ali onun da velisidir" der. Kuran'ın maide suresi 67. ayetiyle indirilen emir gereği Hz. Ali'nin halifeliğini ilan edişi, Gadir-i Hum diye de anılan bu ortak bayram ile kutlanır. Akabinde İslamiyet'in din olarak böylelikle tamama erdiği müjdeleyen Maide 3 ayeti indirilmiştir.

9 Ağustos, Muharrem, Kerbelâ Vakası ve Aşure

Hz. Hüseyin, 680 tarihinde yani Hicretin 61. yılında Medine'den Mekke'ye doğru, hac için yola çıktı. Yola devam eden İmam Hüseyin ve yanındakiler, 1. Muharrem 61/1 Ekim 680 tarihinde bugün Irak sınırları içinde bulunan Ninevâ (Ninova) yakınlarındaki Kerbelâ'ya vardı. Orada Kûfe valisi kabileyi susuz ve savunmasız bir alanda konaklamaya mecbur etti. Açlık, sıcak, susuzluk ve anlaşmazlığın onuncu gününde İmam Hüseyin ile birlikte tamamı 73 kişi olan kafilenin erkekleri ile Yezid'in kuvvetleri arasında bir çatışma çıktı. Kafiledaki bütün erkekler öldürüldü. İslam tarihinin en acıklı, en karanlık katliamı, ama en öğretici ve en dikkatle izlenmesi gereken bu olay törenlerle anılır. Alevi ve Şiiilerin 12 gün oruç tuttuğu bu dönemde anma sohbetleri yapılır. Son gün Aşure hazırlanır ve toplumun her kesimi ile paylaşılır.

Hristiyanların (Ermeni, Süryani, Ortodoks, Katolik, Protestan) Kutsal Günleri

11 Temmuz, İsa Mesih'in Suret Değişimi (Vartavar, Tis Metamorfozeos)

İncil'e göre İsa yanına Petrus, Yakup ve Yakup'un kardeşi Yuhanna'yı alarak, dua etmek üzere yüksek bir dağa çıktı. Orada öğrencilerinin gözlerinin önünde, İsa dua ederken yüzü güneş gibi parladı, giysileri şimşek gibi parıltıdan bir beyazlığa büründü. Ermeni Kilisesi "Baydzaragerbutyun", Rum Ortodoks Kilisesi "Tis Metamorfozeos" olarak adlandırır. Ermeniler halk arasında 'Vartavar' olarak bilinen kutsal günü şu şakalarıyla kutlar.

15 Ağustos, Meryem Ana'nın Göğe Yükselişi (Asdvadzdzin, Kimisis Tis Theotoku)

İnanışa göre İsa Mesih, annesinin bedeninin çürümemesini istememiş ve yeryüzüne inerek onu göğe yükseltmiştir. Bu nedenle Meryem Ana'nın ölüm yıldönümü, bir anma töreni olarak değil, oğluna kavuşması ve göğe yükselmesi nedeniyle, bayram olarak kutlanmaktadır. Halk arasında 'üzüm bayramı' olarak

da anılır. Hristiyanlar bu yortuya kadar üzüm yemez. Ermeni Kilisesi "Asdvadzdzin", Rum Ortodoks Kilisesi "Kimisis Tis Theotoku" olarak adlandırır.

8 Eylül, Meryem Ana'nın Doğumu

20 Temmuz, İlyas Peygamber Yortusu (Profiti İlias)
Rumlar kuraklık olmaması için İlyas Peygamber'e dua eder, yayla şenlikleri düzenlerdi. Karadeniz'in çeşitli köylerinde ve İstanbul'da 3 tane "Profiti İlias" adında kiliseler bulunmaktadır. Profiti İlias Panayırı yakın tarihe kadar Arnavutköyde kutlanıyordu.

Musevilerin Kutsal Günleri

6-8 Eylül, Roş Aşana

Bu yeni yıl bayramı ile on günlük bir sükunetle düşünme ve dua etme dönemi başlar. Yılın birinci günü, Tanrı'ya olan bağlılığı gösterme amacıyla koç boynuzundan yapılan "Şofar" çalınır. Bayram yemeğinde geleneğe göre, gelmesi ümit edilen güzel günlerin sembolü olarak bala batırılmış tatlı elma yenir. Yahudi takvimine göre, dünyanın yaratılışı 5781 yılından sonra başlamaktadır.

16 Eylül, Yom Kipur

Sinagoglarda Tanrı'ya yakararak, günahların bağışlanması için dua edilir. Yom Kipur, Yahudi bireyin bir yandan olumsuz davranışlarda bulundukları hem-cinslerinden özür dileyerek kendilerini bağışlattıkları, bir başka yandan da Tanrı'ya karşı geldikleri için O'nun merhametine ve bağışlayıcılığına sığındıkları bir gündür.

Bahailerin Kutsal Günleri

29 Temmuz, Hz. Bab'ın Şehadeti

Hz. Bab, Seyyid Ali Muhammed'in Bahai Dini'nin Müjdecisi olduğuna inanılır. İsmi tarihe Arapça'da "Kapı" anlamına gelen Bab unvanıyla geçmiştir. Yaşamı boyunca ilahi bir mesajın taşıyıcısı olduğunu ilan eder. 9 Temmuz 1850 tarihinde Tebriz'de Babi hareketinin yayılmasına engellemek isteyen Nasıruddin Şah'ın baş veziri emriyle idam edilmiştir.

Ezidilerin Kutsal Günleri

19-20 Temmuz, İda Kurbanı-Kurban Bayramı

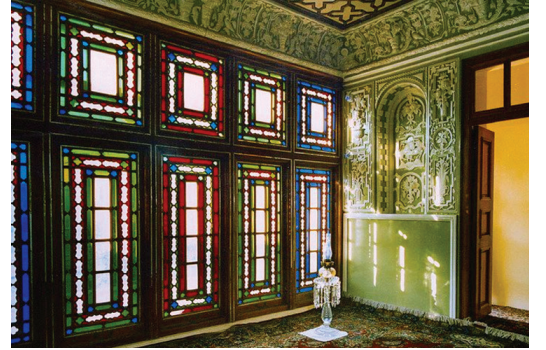
Kurbanlarını kesen Ezidiler, Hac ibadetini yerine getirmek için, bayramda Irak'ın Duhok kenti Şeyhan ilçesine 9 kilometre mesafedeki Laleş Tapınağı'nı ziyaret eder.

2 Ağustos, Çile Havine-Yaz Kırklığı

Ezidiler'de genel oruçların yanı sıra sadece ruhban sınıfı veya sadece 'dine adanmışlar' tarafından 18.Haziran-21.Temmuz arasında tutulan 40 günlük oruca, "Yaz Kırklığı" adı verilir. Orucun bitiminde kutlamalar düzenlenir.

19 Ağustos, Cemayea Şerfeddin

Bugün Şengal'deki Şerfeddin Türbesi ziyaret edilir.

MARDİN'DE UNESCO HAREKETLİLİĞİ

Yüzyıllardır farklı uygarlıklara ev sahipliği yapan Anadolu topraklarının dört bir yanı geçmişin izleriyle dolu. Güneydoğu Anadolu Bölgesi de bu kapsamda pek çok uygarlığa beşik oldu. Özellikle Mardin'de onlarca kilise, manastır ve cami bugün hala ihtişamını koruyor, farklı inançların mensuplarını buluşturuyor.

Mardin'in Midyat ilçesinde "Tur Abdin" bölgesi UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'ne alındı. Kültür ve Turizm Bakanlığı "Tur Abdin" bölgesinde bulunan Geç Antik ve Orta Çağ kilise ile manastırların UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'ne girdiğini açıkladı. Listeye eklenen kilise ve manastırlar şöyle sıralandı: Mor Sobo Kilisesi, Meryem Ana Kilisesi (Yoldath Aloho), Deyrul-

zafaran Manastırı, Mor Gabriel Manastırı, Mor Abai Manastırı, Mor Loozor Manastırı, Mor Yakup Manastırı, Mor Kuryakos Kilisesi ve Mor Azozo Kilisesi. UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'ne alınan inanç merkezlerinin il ve ilçe turizmüne büyük

katkısının olacağı belirtiliyor. Bölge halkının en büyük beklentisi manastır ve kiliselerin daimî listeye kabul edilerek yok olma tehlikesinden kurtulması. UNESCO listesine giren 9 kilise ve manastır her yıl binlerce kişi tarafından ziyaret ediliyor.

HACI BEKTAŞ VELİ ANILIYOR

UNESCO 2021 HACI BEKTAŞ VELİ ANMA YILI SEMPOZYUMU

11.-12.06.2021 ONLINE ETKİNLİK
SEMPOZYUM TOPLANTISININ DİLİ ALMANCA'DIR.

11.06.2021 - Saat 18:00 - 20:30
12.06.2021 - Saat 09:30 - 16:30

Birleşik Milletler Eğitimi, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) tarafından Hacı Bektaş Velî'nin Hakkına yürütülen 750. yılı nedeniyle bütün dünyada "2021 Hacı Bektaş Veli Anma Yılı" ilan edildi. Bu sebepleten dolayı Avusturya Alevi İnciç Toplumu (AİVİT), Hacıbektaş Belediyesi, ALEVî Yardım Kuruluşu Hızır Avusturya, Viyana/Krema İnciçler Eğitim Yüksek Okulu Alevilik Enstitüsü, Viyana Üniversitesi Alevi Teolojisi Eğitim Dalı ve UNESCO ortaklığı ile Sempozyum düzenlenecek.

Sempozyum programında Alevi-Bektaşî inancının Serpmeleşen olan Hünkar Hacı Bektaş Velî'nin hayatı ve öğretisi; kadimlik Anı ve Alevi-Bektaşî inancında kadimlik yeri, Bektaşî Dergahları, "4 Kapı 40 Makam" öğretisinin din eğitimi açısından önemi, Avusturya'da Alevilik Dini öğrenimliği eğitimi öğrenide ve Dinler arası diyalog çalışmaları Hünkar Hacı Bektaş Velî'nin etki ve konuları konuşulacaktır.

KONUŞMACILAR:

YÜKSEL BİLÇİN	ARİF YOLDAŞ ALTIOĞ
ZOHRE DOĞAN	YASAR SEYMAN
SEDAT KORKMAZ	HANDAN AKSÜNGER-KIZIL
ONUR BİLGE KULA	ZEKİRİA SEDDİNİ
EDNAN ASLAN	CEM KABA
VELİZ LUCZENSKY	DİLEK BOZKAYA
NURİTEN KALAYCI	ERDAL KALAYCI

UNESCO Anma ve Kutlama Yılı Dönümleri Programı kapsamında, Hacı Bektaş Veli'nin vefatının

750. yıl dönümü vesilesiyle çeşitli etkinlikler gerçekleştiriliyor.

2021 UNESCO Hacı Bektaş Veli yılı kapsamında, Hacıbektaş Belediyesi, Viyana Üniversitesi, Alevi Avusturya ve Hızır Avusturya STK'ları iş birliği ile 11-12 Haziran tarihlerinde çevrim içi sempozyum gerçekleştirildi. Sempozyum programında Hacı Bektaş Veli'nin hayatı ve öğretisi, Kadıncık Ana ve Alevi-Bektaşî inancında kadının yeri, Bektaşî dergahları, "4 Kapı 40 Makam" öğretisinin din eğitimi açısından önemi, Avusturya'da Alevilik ders öğretmenliği eğitimi içerisinde ve dinler arası diyalog çalışmalarında Hacı Bektaş

Veli'nin etkisi işlendi. Adana'nın Çukurova ilçesi Hacı Bektaş Veli Anadolu Kültür Vakfı'nda erenlerin portreleri ve özlü sözlerinden oluşan bir sergi açıldı.

58. Ulusal, 32. Uluslararası Hacı Bektaş Veli Anma Törenleri ve Kültür Sanat Etkinlikleri çerçevesinde Anma Kurulu bu yılın programını açıkladı. Etkinlikler 2021 UNESCO Hacı Bektaş Veli Yılı kapsamında 16-22 Ağustos tarihleri arasında bir hafta sürecektir. 'Matem Orucu' bu yıl 16-17-18 Ağustos tarihlerinde de kapsanmakta. Hacı Bektaşî kurum temsilcileri ve kanaat önderlerinin de talepleri doğrultusunda Hacı Bektaş Veli Anma Törenleri

ve Kültür Sanat Etkinlikleri kapsamında düzenlenecek etkinliklerde, bu tarihlerde Matem Ayına da uygun olarak yalnız sergi, panel, konferans ve tiyatro etkinlikleri gerçekleştirileceği, protokol programının 21 Ağustos Cumartesi, konser ve diğer etkinliklerin de 21 Ağustos

Cumartesi ve 22 Ağustos Pazar günü düzenleneceği bildirildi. Öte yandan Uluslararası Alevi Araştırma, Dayanışma ve Eğitim Vakfı ve Alevi Vakfı Stuttgart iş birliği ile Hacıbektaş'ta Mihman Evi yaptırmak için bir ortak kampanya başlatıldı. Hacıbektaş Belediyesi'nin de desteklediği

proje kapsamında 264 m²'lik kapalı alan olarak yapılması planlanan Mihman Evi'nin Dergâha gelen ziyaretçilerin dinlenme, lokma paylaşma, sohbet etme gibi gereksinimlerine cevap verme amaçlı olduğu açıklandı.

ABDAL MUSA ZAMANIDIR

Alevi ve Bektaşilerin Toroslardaki büyük buluşması bu yıl da Pandemi yasakları nedeniyle kısıtlı koşullarda gerçekleşecek. Anadolu'da kurulan en önemli Bektaşî dergahlarından biri olan Elmalı Tekke Köyü Abdal Musa Türbesi ve çevresinde bakım, onarım ve peyzaj çalışması gerçekleştirildi. Antalya Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütülen çalışma ile her yıl yerli yabancı birçok ziyaretçiyi ağırlayan tekke yerleşkesinin daha düzenli bir görünüme kavuşacağı bildirildi. 14. yüzyılda yaşadığı kabul edilen ve Alevi-Bektaşilerce kutsal sayılan "On iki Makam"dan onbirincisi olan "ayakçı postu"nun sahibi Abdal Musa'nın saygıyla anıldığı ve bir ibadetin yerine getirildiği güne dair Akdoğan Özkan imzalı "Kardeş Bayramlar ve Özel Günler" kitabındaki bilgileri aktarıyoruz.

Alevi-Bektaşilerin kitlesel bir biçimde katıldığı bu etkinlik, Hacı Bektaş Veli Anma Törenleri'nden sonra Anadolu'daki ikinci büyük anma günüdür. Etkinlik eskiden mahsullerin kaldırılmasından hemen sonra, yani eylül ayında yapılmış. 1992 yılından bu yana haziran ayında yapılmıştır. Son yıllarda okulların tatil

olduğu dönem göz önüne alındığından, Antalya'daki türbesini merkez kabul eden alandaki etkinlik 15 Haziran'ı geçen hafta sonu gerçekleştiriliyor.

Adı ilk Osmanlı kroniklerinde de geçen Abdal Musa hakkındaki en geniş bilgi, on sekiz yaşında Abdal Musa'ya (Alâeddin Gaybi) intisap etmiş müridi Kaygusuz Abdal'ın Menakıbnamesi'nde yer alır. Belki de bu yüzden, bu törenlerde Kaygusuz Abdal da anılır. Abdal Musa, menkıbelelere göre Bursa'nın Osmanlılarca fethinden önce Buhara'dan gelmiş Kırk Abdal'dan biri ve belki de en önemlisidir. Kerametleriyle Batı Anadolu'da büyük bir şöhret kazanmış olan Abdal Musa ile ilgili menkıbeler İslamiyet öncesi inançlardan da

motifler taşımaktadır. 600 yıllık Abdal Musa Dergâhı'nın 17. ve 18. yüzyıllarda altın çağını yaşadığı düşünülüyor. Bir zamanlar dergâhın çevre ilçelerde çiftlikleri, Kalkan'da bağları, Finike ve Kaş'ta mülkleri, Elmalı'da fırını varmış. Yeniçeri Ocağı'nın lağvedilmesi akabinde Anadolu'daki pek çok Bektaşî dergâhının başına gelenler Abdal Musa Dergâhı'nın da başına gelmiş. Mallar, mülkler satılıp hazineye aktarılmış.

Abdal Musa'nın Antalya'nın Elmalı ilçesine bağlı, iki yüz elli haneli Tekke köyündeki ziyaretgâhı çevresinde düzenlenen törenler, Hidrellez geleneklerini çağırıştırır. Ziyaretçiler arasında Anadolu'nun dört bir yanından gelen insanlar olduğu gibi, komşu Akcaeniş ile Kumluca ve

Finike'nin Tahtacı Türkmen köyleri halkı da bulunmaktadır.

Abdal Musa'yı anma etkinliklerine katılan ziyaretçilerin bir kısmı, her yıl 6 Mayıs'ta Hidrellez'de akmaya başlayan Uçarsu'ya ait efsanenin geçtiği rivayet edilen Yeşilgöl'e yolculuk yaparlar. Otobüslerle dik yamaçlardan Torosların bu yüksek yaylasına tırmanılır. Uçarsu'nun bulunduğu yeşillikler piknik alanına döner. Tekke köyündeki anma törenleri cumartesi günü Uluçınar Meydanı'ndaki anfitiyatorda gerçekleşir. Etkinlikler, köyün Alevi-Bektaşî dedesinin tüm Anadolu Alevi ve Bektaşî erenlerinin isimlerinin geçtiği, Hz. Ali, Hz. Muhammed, Hasan ve Hüseyin ile On iki İmamların, Ehlibeyt'in adlarının anıldığı, dilekli, temennili, niyazlı duazimam ile başlar. Sonra Tekke köyü semah ekibi semah döner. İki gün boyunca Türkiye'nin dört bir yanından gelen semah ekipleri ile halk ozanları bu meydan-

da halkı coşturur.

Son yıllarda politikacıların da ilgi gösterdiği anma etkinliklerinde, bir yandan kurban kesilirken bir yandan Abdal Musa Türbesi ziyaret edilir. Bir oda ve bir giriş salonundan oluşan türbenin ziyaretinden önce bahçedeki şadırvanda kutsal sayılan su ile abdest alınır. Ziyaret sırasında Abdal Musa'nın türbesine yüz sürülüp niyaz edilir. Sandukası etrafında saygı ve sevgi ile dönülür. Abdal Musa ve Budala Sultan türbelerinin ardından köy mezarlığında yatanlar ziyaret edilir, burada niyaz ve duaya durulur. Grupların dini liderleri olan Babalar dilek ve tövbeler içeren "gülbank" duaları okurken, topluluk üyeleri sağ ellerini sol elleri üzerinde "mühürleyip" dara durur, "Allah Allah" diyerek yakarışa katılırlar.

Halk kültürü araştırmacısı Öznur Tanal'a göre, yemekten önce Baba tarafından bir dua daha okunur: "Bismişah, Allah Allah,

Sofrayı Merdan, Nimet-i Yezdan, Pir-i Horasan. Bereket-i Halil-i Rahman. Sofra Ali'nin, Nimet Veli'nin, Şefa'at Muhammed'in. Sofra hakkına, evliya keremine, cömertler demine, gerçekler demine hû diyelim hû."

Kurbanlar yendikten sonra Baba bir dua daha okur: "Bismişah, Allah Allah. Sır ola, nur ola, yediklerimiz tahur ola. Bu gitti, ganisi gele. Hak bereketini vere. Yiyip yedirenlere, pişirip taşıranlara, kazanıp getirenlere sağlık, sefalık, dirlik, birlik vere. Gerçeğe hû."

Gün içinde adak ağaçlarına çaputlar asılır. Dünyanın en saf sedir ormanının da yer aldığı Çıglıkara Ormanları'nın girişine oldukça yakın bir mevkide bulunan 1700 yaşındaki Şah Ardiç ağacının dalları dahi bağlanan çaputlardan nasibini alır. Ağaç altlarında sazlar çalınır, yenilir, içilir.

YUNANİSTAN'DA İLK RUHSATLI CEMEVi AÇILDI

Yunanistan hükümeti, Büyük Derbent köyünde bulunan cemevinin dini ve sosyal faaliyetleri için kullanımına onay verdi. Bu karar, Yunanistan'da resmi olarak faaliyetine izin verilen ilk cemevi olarak kayıtlara geçti. Yunanistan'da Eğitim Bakanlığı, eğitim konularının yanı sıra din ve inançla ilgili çalışmaları da yürütüyor. Bu bağlamda din işlerinden sorumlu Yunanistan Eğitim Bakan Yardımcısı Angelos Syrigos Büyük Derbent cemevine bir ziyaret gerçekleştirdi. Ziyaret esnasında bölgedeki

vatandaşlarla da görüşen Syri-gos, cemevinin dini faaliyetler için kullanımına onay verildiğini, ayrıca yine sosyal faaliyetler için de yetkili makamlarca gerekli desteklerin verileceğini belirtti.

Cemevi binasının yapımının çevredeki Alevi vatandaşların bağışlarıyla tamamlandığını söyleyen Seyyit Ali Sultan Vakfı Koruma Heyeti Başkanı Ahmet Kara Hüseyinoğlu "Cemevinin yapımında Büyük Derbent Köyü

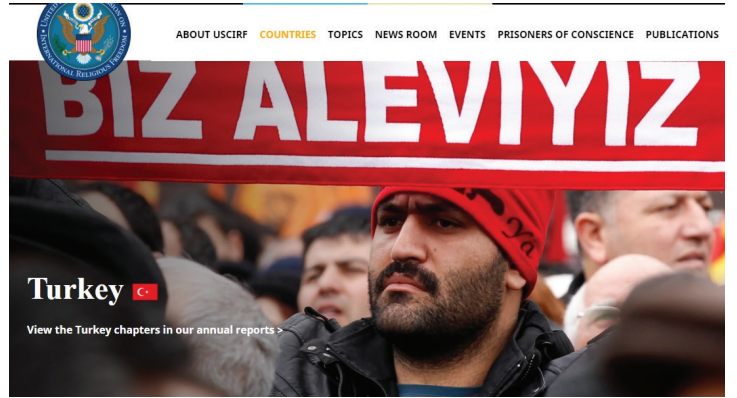
İlkokulu Öğretmeni Mümin Pireli'nin sonsuz çabası ve gayreti bulunuyor" dedi. 2002 yılına kadar cem ibadetlerini gizlice yaptıklarını belirten Kara Hüseyinoğlu, cemevinin bugün resmi olarak kabul edilmesinden dolayı çok mutlu olduklarını dile getirdi.

2015 yılında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin alması olduğu 'cemevleri ibadethanedir' kararı doğrultusunda 2016 yılında ha-

rekete geçtiklerini söyleyen Öğretmen Mümin Pireli, devletten, önce arsası aldıklarını ve cemevinin inşaatını tamamladıklarını açıkladı. Cemevinin ruhsatını da son olarak aldıklarını belirten Pireli, verdikleri desteklerden dolayı bölge halkına teşekkürlerini sundu. Seyit Ali Sultan Der-gâhı'na bağlı olarak faaliyetlerini sürdüren cemevinin dedelik makamında Hüseyin Caferoğlu oturmaktadır.

ABD DİNİ ÖZGÜRLÜKLER RAPORU YAYINLANDI

ABD Dışişleri Bakanlığı, 2020 yılı Uluslararası Dini Özgürlük Raporu'nu yayınladı. Hükümet yetkilileri, sivil toplum örgütleri, akademisyenler, gazeteciler ve dini grup temsilcilerinin aktardıklarının incelenmesiyle oluşturulan raporun Türkiye'ye ayrılan 25 sayfalık kısmında, 2020 yılında hükümet ve sosyal aktörler tarafından işlenen din ve inanç özgürlüğü ihlalleri detaylı bir şekilde derlendi. Rum Ortodoks Heybeliada Ruhban Okulu'nun hala kapalı olması, dini azınlıkların inanç mekanları ve arazileri konusunda yaşadıkları yasal sıkıntılar, zorunlu din dersleri, Ayasofya'nın camiye dönüştürülmesi, mezarlıkların ve kutsal mekanların saldırıya uğraması gibi konular raporda yer alan ihlallerden sadece bir-kaçı. Bunların yanında hükümetin AİHM kararlarını uygulamaması, İstanbul Ermeni Apostolik Patrikhanesi, İstanbul Ekümenik Patrikhanesi ve Hahambaşılık gibi dini azınlıkların idari yapılarını tüzel kişilik olarak tanımaması, azınlık okullarına fon sağlanmaması gibi yasal

ihlallere de değinildi. Raporda, medyada yer alan ayrıştırıcı dil ve nefret söylemlerinden de örnekler yer aldı.

ABD Uluslararası Dini Özgürlükler Komisyonu (USCIRF) da yıllık raporunu yayınladı. USCIRF, ABD Başkanı, Dışişleri Bakanı ve ABD Kongresi'ne politika önerilerinde bulunmak üzere kurulmuş, bağımsız ve çift partili bir federal komisyon. Raporda yukarıda bahsedilen meselelerin yanı sıra hükümetin süregelen dini özgürlük meselelerini ele almak için gayret göstermediği, dini azınlıkların

hedef gösterilmesini ve vandalizmi görmezden geldiği belirtiliyor. Cemevlerinin ibadethane sayılmaması, azınlık gruplarının kaygılarının dikkate alınmaması konularının yanı sıra hükümetin çeşitli düzeylerde dini azınlıkları ve ateistleri hedefleyen söylemlerinin artış gösterdiğinin altı çiziliyor. USCIRF bahsi geçen bulguları temel alarak, Türkiye'nin ABD Dışişleri Bakanlığının Özel İzleme Listesine alınmasını öneriyor. Bu kararda genel olarak şiddetli din özgürlüğü ihlallerinin işlenmesi veya hoş

görülmesi kriter olarak kabul ediliyor. Rum Ortodoks Heybeliada Ruhban Okulu'nun tekrar açılmasının ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) din veya inanç özgürlüğü hakkındaki kararlarına tamamen uyulmasının Türkiye hükümeti yetkilileri ve medyası ile yapılan tüm toplantılarda en üst düzeylerde gündeme getirilmesi, dini azınlıkların ibadethane ve kutsal mekanlarının korunmasını sağlamak için Türkiye hükümetiyle çalışma talimatı verilmesi ve ABD Kongresi'nin Türkiye'nin insan hakları ihlallerinin ikili

ilişkilerde dikkate alması önerilerinde bulunuluyor. USCIRF raporunun resmi bir bağlayıcılığı yok, tavsiye niteliğindeki önerilerin uygulanması ABD hükümetinin ve Kongre'nin inisiyatifine kalmış durumda. Dışişleri Bakanlığının Dini Özgürlükler Raporunda ele alınan bireysel veya siyasi düzeydeki ihlaller, uluslararası kurumların Türkiye'deki din ve inanç özgürlüğünü yakından izlediğini gösteriyor. Raporda aynı zamanda ABD temsilcilerinin din özgürlüğünün ve dinler arası hoşgörü'nün önemini vurgulamak ve

herhangi bir dini grubun üyelerine karşı ayrımcılığı kınamak amacıyla Türkiye'deki Rum Ortodoks, Ermeni Ortodoks, Latin Katolik, Protestan, Musevi, Alevi, Süryani Ortodoks ve Keldani Katolik topluluklarla görüşmeler yaptığı belirtiliyor. Hem Dışişleri Bakanlığı raporundaki bulgular hem de USCIRF raporunun önerileri, Türkiye'deki dini özgürlük ihlallerinin uluslararası alanda kaygı uyandırdığını gösteriyor.

uscirf.gov/countries/Turkey

HEYBELİADA RUHBAN OKULU 50 YILDIR KAPALI

Ekümenik Patrikhane tarafından 1844 yılında din adamı yetiştirmek için faaliyete geçen okul, 1923 yılına kadar Yüksek Ortodoks Teoloji Okulu adını ta-

şıır. Daha sonra bulunduğu ada ile özdeşleşerek Heybeliada Ruhban Okulu olarak anılmaya başlar. 1971 yılında, Anayasa Mahkemesi'nin kararıyla kapa-

tilan tüm özel okulların yeniden faaliyete geçmesi için 1472 sayılı intibak yasası çıkarıldı. Bu yasaya göre gerekli koşulları yerine getiren Özel Yüksek Okullar kısa zamanda üniversite bünyesi içinde yeniden açıldı. Heybeliada Ruhban Okulu'nun üniversiteye bağlanma kararı na karşı çıkan Patrikhane, okulu 1971 yılında kapattı. Rum azınlığının talepleri 'mütekabiliyet' gerekçesi öne sürülerek geri çevrililmektedir. Binada son yıllarda Yunanistan'dan gelen Erasmus öğrencileri mevcut eğitimlerine ilave olarak Ruhban Okulu Kütüphanesi'ndeki dokümanları tasnif ediyor ve belgeleri bilgisayar ortamına aktarıyor.

IRAK'TA DİNİ ÖZGÜRLÜKLER TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİ

1-2 Nisan 2021'de, Erbil'de "Irak Dini Özgürlük ve Ayrımcılık Karşıtı Yuvarlak Masa Toplantısı" (IRFAR) gerçekleşti. Toplantıda sivil toplum örgütleri, dini liderler ve hükümet temsilcileri, Irak'taki din özgürlüğü ve ayrımcılığının mevcut durumunu tartışmak ve bu zorlukların üstesinden gelmek için çözümler bulmak üzere bir araya geldi. 2020 yılında kurulan IRFAR'ın yapısı Yönlendirme Komitesi (8 üye) ve genel üyelere oluşuyor. Yönlendirme Komitesi üyeleri Bahai, Sâbiî, Ezidi, Hristiyan, Kakai ve Müslüman (Sünni ve Şii) dini topluluklarından geliyor. Organizasyon, din özgürlüğü ve ayrımcılığın önlenmesi ile ilgili konularda bir diyalog ve tartışma kültürü yaratmayı

amaçlıyor. Aynı zamanda bu amacı gerçekleştirmek için ulusal ve uluslararası ortaklarla iş birliği içinde çalışmalar yürütüyor.

Toplantıda Irak'ın çeşitli dini ve coğrafi kesimlerinden gelen 20'den fazla katılımcı, çeşitli toplulukların karşılaştıkları zorluklar ve bunların nasıl aşılabacağı konusunda görüşlerini paylaştı. Bu tartışmalardan çıkarılan kazanımlar, Irak Din Özgürlüğü Raporu'nu oluşturmak için kullanılacak. Toplantıda ayrıca IRFAR'ın ileride atacağı adımlar, düzenleyeceği etkinlikler ile üyelerin ve iş birliği içinde olan organizasyonların bunlarda nasıl roller üstlenebileceği tartışıldı.

Irak'ta Din ve İnanç Özgürlüğü IKBY ve Irak Federal Yönetimi arasında imzalanan Sincar Anlaşması dini azınlıkların korunmasını öngörse de, Irak'taki dini azınlıkların zorlukları devam ediyor. IŞİD'in yenilmesinden sonra bölgedeki karışıklıklar hala devam ediyor. 2014 yılında IŞİD tarafından gerçekleştirilen Ezidi Katliamı'nın etkileri hala hissediliyor, Ezidiler bugün bölgede dağılmış ve evlerinden uzak kalmış durumda. Bölgedeki IŞİD ve diğer milis örgüt-

lerinden kaçan Hristiyan azınlık toplulukların da büyük bir kısmı hala memleketlerine dönemedi. Silahlı grupların varlığı Irak'taki dini azınlıklar için hala bir tehdit oluşturuyor. Birçok Ezidi, Süryani, Kakai, Sünni ve Yahudi hala sığınma kamplarında yaşıyor. Evlerine dönebilenleri ise ekonomik ve altyapısal sıkıntılar bekliyor.

Çeşitli dini ve etnik toplum barındıran Irak'taki savaş ve çatışmalar, etkisini dini azınlıkların üzerinde de gösteriyor. Bölgedeki dini azınlıkların sayısı her geçen yıl azalmaya devam ediyor. Papa Francis'in mart ayındaki Irak ziyareti bu konuya dikkat çekmesi bakımından büyük önem taşıyor. Yıllar süren çatışmalardan sonra Irak'taki din özgürlüğünü muhafaza etmek için sivil toplum kuruluşlarına da büyük bir rol düşüyor.

Yerel halkın ve azınlıkların taleplerinin gerçekçi bir şekilde dillendirilmesi ve bu doğrultuda karar alınması için, farklı din ve inanç gruplarından üyelerin yer aldığı Irak Din Özgürlüğü ve Ayrımcılık Karşıtı Yuvarlak Masa Toplantısı büyük bir önem taşıyor.

ERMENİ KATOLİKLERİN DİNİ ÖNDERİ VEFAT ETTİ

Ermeni Katolik Kilisesi Katolikos Patriği Krikor Bedros Gabroyan, 25 Mayıs 2021 günü Lübnan'daki Ermeni Katolik Patrikhanesi'nde vefat etti.

Türkiye Ermenileri Patriği Başpiskopos Sahak 2 bir mesaj yayınlarak Türkiye Katolik Ermenileri Dini Önderi Kerabaydazar Levon Zekiyan'a baş sağlığı

likle Suriye ve Lübnan'daki savaş ve yoksulluktan muzdarip Ermeni topluluklarına hizmet etme konusundaki desteğini övdü. Gabroyan (86) Ağustos 2015'den beri Katolik Ermenileri dini liderliği görevini yürütüyordu.

RAHİP NOWACKİ HAYATA VEDA ETTİ

İstanbul Yeşilköy Latin Katolik Kilisesi'nde görev yapan Fransiskan Kapüsen Rahibi Jacek Nowacki 13 Haziran tarihinde vefat etti. Rahip Nowacki daha önce Efes Meryem Ana Kilisesi'nde görevliydi.

HASAN SALTİK'I YİTİRDİK

Anadolu'nun belki de unutulacak seslerini ölümsüzleştirebilen bir müzik emekçisine veda ettik. Geçirdiği kalp krizi sonrası hayatını kaybeden müzik yapımcısı, Kalan Müzik'in kurucusu Hasan Saltık, Kartal Cemevi'nde yapılan cenaze töreninin ardından Küçükalyalı Mezarlığı'nda sonsuzluğa uğurlandı.

Saltık 30 yıllık süreçte 1000'e yakın albüme imza attı. Anadolu'nun farklı kültürlerini, dilleri-

ni, inançlarını kitlelere duyurdu. Ahmed Arif, Nazım Hikmet gibi şairlerimizin kendi seslerinden şiirlerini yayınladı. Aşık Veyssel, Neşet Ertaş, Gurup Yorum, Kardeş Türküler, Erkan Oğur gibi Türkiye çapında tanınan isimlerin yanında, arşivlerin karanlığından çıkardığı kayıtlar ile Anadolu'nun kültürel mirasına paha biçilmez katkılarda bulundu. Times dergisi başta olmak üzere dünya çapında dergilere kapak oldu. ADİP'in "İnançlar ve Müzikleri" projesinde Kalan Müzik etiketli inanç müzikleri albümleri ve kapsamlı kitapçıkları bize yol gösteriyor. Saltık ve Kalan Müzik ailesinin acılarını paylaşıırken, Hasan Saltık'ın ölümsüzleştirdiği eserler ile her zaman hatırlanacağını da vurgulamak istiyoruz.

dileklerini iletti. Papa Francis de müteveffa patriğin ardından bir mesaj yayınladı.

Papa, Patrik Ghabroyan'ın, özel-

BALYANLAR KİTABI YAYINLANDI

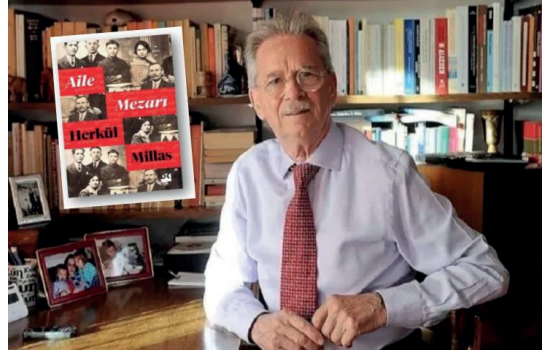
Üç kuşak boyunca Osmanlı sultanları için mimari eserler tasarlamış ve inşa etmiş Balyanlar, Osmanlı mimarlığının yerel dilini temel alıp yorumlayarak Sarayın mimari zevk ve tercihlerini şekillendiren ve bu sayede bir imparatorluk başkenti olarak İstanbul'un son yüzyılına damgasını vuran önemli bir mimar ailesidir. Bu ailenin hem biyografik hem de mimari tarihini derinlemesine ele alan bir kitap yayınlandı. Mimar, araştırmacı, yazar ve öğretim üyesi Buke Uras'ın araştırması, 19.yüzyılda tasarladıkları eserlerle İstanbul silüetinde etkileyici eserler bırakan "Balyanlar"ı konu alıyor.

Balyan eserlerinin tasarım sürecini yansıtan eskizler, çizimler ve uluslararası belgeleri tanımlayarak yorumlayan çalışma, Ermenistan Alexander Tamanian Ulusal Mimarlık Müze-Enstitüsü'nün arşivini, HAYCAR Mimar ve Mühendisler Derneği'yle paylaşılması ile derinleşiyor. Eser, proje koordinatörleri araştırmacı yazar Arsen Yarman ve mimar Kevork Özkarağöz'ün girişimleriyle Balyanlar'ı, yeni platformlarda farklı

yönleriyle inceleme fırsatı sunuyor. Sınırlı sayıda basılan 352 sayfalık kitap, ilk kez sunulacak olan aileye ait portreler, uluslararası arşiv belgeleri ile mühürler, planlar, kesitler ve cephe görünüşlerinden oluşan 158 adet nadir görsele yer veriyor. Araştırmacı, yazar ve rehber Nukhet Everi'nin ADİP için hazırlayıp sunduğu "Kültürel Mirasımızı Sırtlayanlar" serimizde Buke Uras ile "Balyanlar"ı konuştuk. Uras kitabın hazırlanma sürecini ve içeriğini detaylarıyla anlattı. ADİP'in youtube kanalından söyleşiye ulaşabilirsiniz.

(Kaynak: balyanlar.com)katılan uzmanların yanı sıra, Müslüman olmayan cemaatlere mensup, konuyla yakından ilgili pek çok kişinin deneyimlerini paylaştığı bu metinlerde, azınlıklara yönelik ayrımcılığa ve bunun nasıl giderilebileceğine dair güncelliğini koruyan ufuk açıcı analiz, öneri ve görüşlere yer veriliyor.

HERKÜL MİLLAS'I'N İLK ROMANI: AİLE MEZARI

Araştırmacı, yazar ve rehber Nukhet Everi'nin ADİP için hazırlayıp sunduğu "Kültürel Mirasımızı Sırtlayanlar" serimizde Buke Uras ile "Balyanlar"ı konuştuk.

Orhan Kemal Roman Armağanı, bu yıl Herkül Millas'ın oldu. Millas'ın ödüle layık görülen romanı 'Aile Mezarı' Doğan Kitap tarafından yayımlandı. Ödülü Herkül Millas'a değer bulan seçici kurul, gerekçesini şöyle açıkladı:

"Uzun yıllardır zorlu politik, ideolojik ve tarihsel koşullarda halklar arasındaki dostluğu öne çıkaran ve yakın tarihte izler bırakmış acılarda insani trajedilerin benzerliklerini ele alan Herkül Millas'ın Türkiye'den ayrılmak zorunda kalan İstanbullu Rumları konu edinen 'Aile Mezarı' romanını, bugün hâlâ yakıcı bir sorun olan farklılıklarla bir arada yaşama konusunu canlı gözlemlerle ve etkileyici bir anlatımla birleştirmesi; bu konuyu, ötekileştirme ısrarı, önyargı, çok kültürlülük gibi evrensel meselelerle iç içe geçirerek başarılı bir şekilde işlemesi ve aidiyet tartışmasının nesilden

nesile nasıl dönüştüğünü, ailenin farklı görüşler arasındaki gel-gitlerini gösteren bir dramatik kurgu ile anlatması nedeniyle ve yazarın bugüne kadarki yapıtları ve birikimini göz önünde bulundurarak."

Millas kitap ile ilgili bir röportajında, "Kendi mezarımız o denli önemli değil, trajik olan kaybettiklerimizdir. Mezarı kendi geçmişini anımsatacak bir umut olarak değil, oğlunun ölümünü hatırlatan bir yapıt olarak yaşadı Polikseni.

Bu acı insanı olgunlaştırır, gerçek değerleri görmesini sağlar." diyor. "Aile Mezarı" bir solukta okunurken kaybettiğimiz yüz binlerce soluğun da sesi oluyor.rüşlere yer veriliyor.

Birinci Juderia Yayınlandı İZMİR YAHUDİLERİNDEN YENİ KİTAP

İzmir Musevi Cemaati azalan nüfusuna ters orantılı örnek işler sergiliyor. Vakıf cemaatin tarihçesini belgeleyecek bir dizi kitap yayınlayacağını açıkladı. Serinin ilk kitabı olan "Birinci Juderia: İzmir'in Yahudi Mahallesi" başlığı ve Dr. Siren

Bora imzası ile yayınlandı. Gözlem Yayıncılık'ın piyasaya sunduğu eser 16. Yy'dan başlayıp 20. Yy'a varan süreçte İzmir'de Yahudi varlığını takip ediyor. 'Birinci Juderia' adı verilen mahalleden görseller ile 1913 tarihli bir İzmir haritasının tıpkı basımı da kitabın içeriğini zenginleştiriyor.

İzmir Musevi Cemaati Vakfı Başkanı Sami Azar'ın önsöz yazısını hem cemaati hem kitabı tanımak adına aktarıyoruz:

"İzmir'de on yedinci yüzyılın başlarında oluştuğunu bildiğimiz Yahudi toplumunun, bugüne kadar geçen zaman içerisinde sosyal, tarihsel ve kültürel bir iz bıraktığı, bir miras yarattığı ve günümüz İzmir Yahudi toplumunu inşa ettiği reddedilemez bir gerçektir. Bu cemaat, gerek Tire, Ankara, İstanbul, Selanik, Tsafet, Manisa gibi muhtelif Osmanlı kentlerinden, gerekse İber Yarımadası, İtalya, Fransa, Orta Avrupa ve Rusya'dan değişik zaman dilimlerinde gelen Yahudi göçmenlerce kurul-

İzmir Musevi Cemaati azalan nüfusuna ters orantılı örnek işler sergiliyor. Vakıf cemaatin tarihçesini belgeleyecek bir dizi kitap yayınlayacağını açıkladı.

3 B

3 C

4 B

4 C

muştur. Romaniot, Mizrahi, Sefarad ve Aşkenaz kültürlerinin özümsemiği ve zamanla Sefaradlaşan bir topluluktur. On yedi ile on dokuzuncu yüzyıllar arasında son derece önemli bir dini merkez olarak yıldızı parlayan, yine önemli merkezlerden Selanik, Edirne ve İstanbul'un Yahudi cemaatlerinden hiç de aşağı kalmayan bir kültür mozaigine sahip toplumumuzun çok kültürlü, çok renkli kozmopolit kentimiz İzmir'e yaratıp bıraktığı mirasını en görkemli şekilde İkiçeşmelik ve Kemeraltı civarındaki, tamamı tescilli eserlerde (yapılarda) izleyebiliriz. İzmir Musevi Cemaati Vakfı'nın amaçları içinde toplumumuzun Yahudi mirasının korunması, tanıtıl-

ması ve yaşatılması kanımızca çok önemli bir yer tutmaktadır. Bu görevi toplumumuzun birçok üyesi münferit ve bazen de gruplar halinde çalışarak, kendi maddi ve manevi imkânları ile yerine getirmektedir. Vakfımız da aynı amaçla bir dizi kitap yayınlamaya karar vermiştir. Bu kitaplar dizisi içinde, İzmir Yahudi toplumunun geçmişi, yarattığı kültürel miras, bugünü ve geleceği üzerinde düşünceler, çalışmalar bulunması en büyük arzumuzdur. Elinizde tuttuğunuz bu eser, dizimizin ilk kitabı olarak Dr. Siren Bora'nın değerli çalışmaları ile vücut bulmuştur.

İzmir'deki ilk Yahudi yerleşim yerlerini, mahalle ve sokakla-

rını, yaşamlarını anlatan bu kitabı, "Birinci Juderia" başlığı ile sizlere iletmeyi arzuladık. Bu dizimiz, İzmir ve civarında, Ege Bölgesindeki Yahudi toplumunun tarihsel, kültürel ve sosyal mirası ile ilgili her türlü çalışmaya, hatıralara, sözlü tarihe, söyleşilere açıktır. Bu sayede İzmir Yahudi toplumunu dış dünyaya tanıtmak amacını gütmekteyiz. İki bin küsur sene önce bu bölgede Yahudiler vardı, bugün buradayız, gelecekte Yahudi nüfusu sıfırlansa bile sosyal, tarihsel ve kültürel izlerimizin İzmir'de, Ege'de, Anadolu'da ve nihayet Türkiye'de baki kalacağına inanıyor ve bu gayretle çalışıyoruz".

7 B

7 C

ANADOLU'DA İNANÇ MEKANLARINDA DÖNÜŞTÜRMELER ULUSLARARASI KONFERANSI

10-11 NİSAN 2021

THE CONVERSION OF SPACES AND PLACES OF WORSHIP IN ANATOLIA INTERNATIONAL CONFERENCE

10-11 APRIL 2021

www.adipanadolu.org

Prof. Dr. Şükrü Aslan
MSGSU SOCIOLOGY

Assoc. Prof. Dilaver AZİMLİ
AZERBAIJAN NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES

Assoc. Prof. A. Yılmaz SOYYER
SÜLEYMAN DEMİREL UNIVERSITY

Ms. Sevtap DEMİRTAŞ
EMAV

Tekkelerin, Zaviyelerin ve Mevlevihanelerin Tarihsel Dönüşümü

Historical Conversions of Tekkes, Zaviyes and Mevlevihanes

Anadolu Din ve İnançları Platformu - Anatolian Religions and Beliefs Platform

**İnanç Mekanlarında Dönüştürmeler Konferansı
Videoları Yayınlandı**

ADİP

ANADOLU DİN ve İNANÇLARI PLATFORMU

0212 293 2230
0212 293 2231

Hüseyin Ağa Mh. İstiklal Cad.
No: 76 Tokatlıyan Pasajı 4/13
Beyoğlu 34435 İstanbul - Türkiye

www.adipanadolu.org

adip.anadolu@gmail.com